

Klachtnummer 2023/006

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klager] (verder: klager), vader van [ex-leerling], (ex)-leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De landelijke klachtencommissie voor het christelijk onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 15 januari 2023 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen de school in het algemeen en tegen [directeur], directeur (verder: de directeur). De Commissie heeft op 23 februari van mr. M. de Vita, de gemachtigde van de school (verder: de gemachtigde) werkzaam bij Verus, een verweer ontvangen.

Klagers en verweerders zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten tijdens de besloten hoorzitting op 7 maart 2023. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- Klager en zijn echtgenote [echtgenote] (verder: klagers);
- [bestuurder], bestuurder (verder: bestuurder);
- [adjunct-directeur], adjunct-directeur a.i. (verder: de adjunct-directeur)
- [leerkracht], leerkracht (verder: de leerkracht)

II. Standpunt van klagers

Klagers maken zich zorgen om de fysieke en mentale veiligheid van hun zoon [ex-leerling]. [ex-leerling] wordt volgens klagers gepest op school en er wordt niets aan gedaan. Volgens klagers wordt de schuld van de incidenten altijd bij [ex-leerling] gelegd. Zij ervaren dat nooit naar de kant van het verhaal van [ex-leerling] wordt geluisterd of er wordt niet eens naar zijn verhaal gevraagd. Bij een gesprek tussen de leerkracht en de directeur dat klagers per ongeluk gehoord hebben, werden er zelf grapjes over [ex-leerling] welzijn gemaakt.

Op 11 januari 2023 heeft er een incident plaatsgevonden op het schoolplein tijdens de overblijf. Er zijn vaker incidenten geweest. Klagers zien dat er sprake is van een patroon. [ex-leerling] eindigt altijd met een waarschuwing of time-out, terwijl er naar weten van de klagers niets ten aanzien van de andere kinderen gebeurt.

De leerkrachten hebben aangegeven dat zij denken dat [ex-leerling] expres heeft geschopt, nadat andere kinderen per ongeluk tegen hem aan zijn gevallen. [ex-leerling] heeft aangegeven dat hij schopte uit zelfverdediging, omdat hij door de kinderen tegen de grond werd gewerkt. De leerkrachten waren heel stellig met de conclusie dat [ex-leerling] de schuldige was, terwijl er niemand bij het incident aanwezig was.

Klagers stellen dat het protocol rondom de time-out procedure niet is opgevolgd. Zij hebben hiervan melding gemaakt in de mail aan de directeur, maar geen uitleg of reden ontvangen waarom dit protocol niet is gevolgd. Dit heeft voor klagers het gevoel versterkt dat de school het welzijn van [ex-leerling] niet voor ogen heeft. Zij willen dat er een oplossing wordt gezocht om [ex-leerling] veiligheid te waarborgen.

Ook heeft [ex-leerling] in de klas langdurig geïsoleerd gezeten. Klagers vinden het niet goed om een kind zo lang te isoleren. De school heeft dit altijd ontkend. Maar uit observatieverslagen van de onderwijsadviseur is ook gebleken dat [ex-leerling] alleen zat. Eén een van de grootste oorzaken waarom [ex-leerling] niet gelukkig is op de school is omdat hij zich erg buitengesloten en geïsoleerd voelt.

Rond oktober 2022 zijn klagers een zoektocht naar een andere basisschool begonnen omdat het voor hen duidelijk was dat [ex-leerling] niet gelukkig is op school en hij niet eerlijk wordt behandeld. Maar iedere keer als een school navraag doet naar [ex-leerling] onderwijsbehoeften werd er volgens hen door de directeur een dusdanig negatief beeld van [ex-leerling] en hen als klagers geschetst dat geen enkele school [ex-leerling] wilde aannemen. Volgens klagers wil de directeur van [ex-leerling] af, maar wil hij vervolgens niet proactief meewerken om de overstap naar een andere school te realiseren. Klagers hebben daartoe inmiddels een Onderwijsconsulent ingeschakeld. Op aanraden van hun advocaat hebben zij [ex-leerling] ingeschreven op een nieuwe school. Deze school heeft vervolgens onderzoek gedaan naar [ex-leerling] ondersteuningsbehoefte en [ex-leerling] zelf geobserveerd en nu is het wel gelukt om [ex-leerling] op de Bras te plaatsen, waar hij overigens eerst door geweigerd was. Klagers vinden het onbegrijpelijk dat dit proces 6 maanden geduurd heeft en begrijpen niet waarom de school niet zelf in staat was om [ex-leerling] ondersteuningsbehoefte in kaart te brengen.

Klagers ervaren dat de directeur dreigend naar hen optreedt. Er is meermalen bedreigd met plaatsing naar het speciaal onderwijs. Klagers voelen zich onder druk gezet, terwijl de door hen ingeschakelde medische professionals hebben aangegeven dat [ex-leerling] qua intelligentie en gedrag gewoon een gemiddeld kind is dat binnen de normale bandbreedte valt en er verder niets mis met hem is.

Tenslotte heeft klager het idee dat zijn zoon vanwege zijn huidskleur of afkomst minder goed geholpen is, dan het geval zou zijn bij een "blank" kind.

Klagers ondervinden totaal geen samenwerking om [ex-leerling] verder te helpen en hebben naar aanleiding van de onduidelijke en tegenstrijdige communicatie die zij ervaren totaal geen vertrouwen meer in de school.

III. Standpunt van verweerders

Allereerst wijst de bestuurder de beschuldiging van institutioneel racisme ver van zich af. Hij vindt dit een ernstige beschuldiging van klager, die grenst aan smaad of laster en die op geen enkele wijze aannemelijk wordt gemaakt. Op de school zijn alle kinderen welkom ongeacht hun etnische afkomst of religieuze gezindheid. Er kan een verschil van inzicht tussen klagers en de school zijn, maar de afkomst of huidskleur spelen geen enkele rol bij de behandeling van een leerling.

Zorgplicht jegens [ex-leerling]

Volgens verweerster is [ex-leerling] een kwetsbare leerling. Op school is gezien dat [ex-leerling] met een aantal problemen te maken heeft waardoor hij niet goed tot leren komt. Dit is ook met klagers besproken. De school heeft geprobeerd [ex-leerling] zo goed mogelijk te begeleiden en daartoe een OPP opgesteld. Dit OPP is met de klagers besproken en door hen ondertekend.

Echter komt de zienswijze van klagers en de school over het gedrag van [ex-leerling] niet met elkaar overeen. Er zijn verschillende gesprekken geweest waarin geprobeerd is met de klagers kleine stappen te maken om de situatie rondom [ex-leerling] houdbaar te maken, maar telkenmale komen klagers op de gemaakte afspraken terug.

Incidenten en time-outs

Woensdag 11 januari was er aanleiding om [ex-leerling] een time-out te geven na een incident in de pauze. Nadat een klasgenoot tegen [ex-leerling] aanviel werd [ex-leerling] heel boos en heeft [ex-leerling] de klasgenoot geschopt. De klasgenoot had erg veel pijn. Het incident was de druppel na meerdere waarschuwingen die dag. Het was dus niet het schoppen alleen waardoor [ex-leerling] een time-out kreeg. De overblijfmeeuwker heeft naar aanleiding van het incident uitgebreid met alle kinderen gesproken.

Aanvankelijk waren de klagers het eens met deze time-out, maar nadien ontstond er onrust, omdat het verhaal van [ex-leerling] niet aansloot bij de zienswijze van de school en de tussenschoolse opvang. De school heeft al meerdere keren ervaren dat [ex-leerling] zaken op school toegeeft en ze vervolgens thuis ontkent of een andere versie van het verhaal vertelt.

Achteraf heeft [ex-leerling] aangegeven dat het schoppen van [ex-leerling] voortkwam uit zelfverdediging, omdat andere klasgenoten hem op de grond hadden geduwd en op hem begonnen te springen. Klagers waren zeer verbolgen over het feit dat hun zoon wederom de schuld kreeg van het incident en hebben daarover de volgende dag 'verhaal gehaald' op de school. Hetgeen tot een nare confrontatie is uitgelopen waar de politie aan te pas moest komen.

De school heeft inderdaad, zoals klagers stellen, een protocol voor time-outs. Steeds als er time-outs gegeven werden zijn de klagers daarover volgens protocol geïnformeerd. Gedurende het schooljaar zijn klagers steeds geïnformeerd over de time-outs die aan [ex-leerling] zijn gegeven. De reden ervan is iedere keer gedeeld. Ook zijn er gesprekken gevoerd naar aanleiding van de time-outs. De school heeft geconstateerd dat klagers de waarneming van de school telkens in twijfel trekken of aangeven dat het volledig onwaar is. Als gevolg van het verschillende beeld van zaken door klagers en school is de relatie met klagers verstoord geraakt en is er voornamelijk nog schriftelijk gecommuniceerd.

De (nieuw aangestelde) adjunct-directeur heeft in het dossier van [ex-leerling] geen plan van aanpak kunnen terugvinden en ziet dat als een omissie. Tevens bevestigt de adjunct-directeur dat de communicatie aan klagers ten aanzien van incidenten soms ook te laat is geweest. De school dient op dit punt haar eigen handelen kritisch te bekijken.

Na de laatste time-out is overigens wel een plan van aanpak opgesteld. Dit is verder niet ten uitvoer gebracht, omdat klagers hebben besloten om hun zoon vervroegd naar een ander school te laten gaan.

Isolatie in de klas

[ex-leerling] is niet maandenlang geïsoleerd. Na de kerstvakantie heeft de leerkracht de samenstelling van de groepjes in de klas om de 2 of 3 dagen moeten wijzigen om het klimaat werkbaar te houden. Vervolgens kwamen er iedere keer klachten van leerlingen of hun ouders dat zij last hadden van het gedrag van [ex-leerling] en niet langer naast hem wilden zitten.

Uiteindelijk heeft de leerkracht in samenspraak de conclusie getrokken dat [ex-leerling] niet in een groepje paste en ter bescherming van de andere kinderen is hij vervolgens alleen in de klas geplaatst.

Dit in de wetenschap dat [ex-leerling] op korte termijn naar een nadere school zou gaan. Er werd dan wel voor gezorgd dat er iedere dag een activiteit zou zijn waarbij er een leerling naast hem zou zitten, zodat hij niet de hele tijd alleen zou zitten. Dit is overigens verder niet met de klagers besproken. De leerkracht ziet [ex-leerling] als een zorgkind. Met zijn IQ is niets mis, maar er is begeleiding nodig naar aanleiding van zijn gedrag en daarom heeft de school verzocht om een gedragsonderzoek.

Verder is de weergave van de observatie van de onderwijsadviseur van [samenwerkingsverband] anders dan hetgeen klagers aangeven hebben. Ook de onderwijsadviseur heeft aangegeven dat zij zag dat [ex-leerling] moeite had met het begrijpen van de grenzen van andere kinderen. Dit is ook in het multidisciplinair overleg (verder: MDO) met de klagers gedeeld.

Verweerster heeft ook heeft geconstateerd dat er het laatste halfjaar niets planmatig is ingezet om het gedrag van [ex-leerling] te verbeteren. Zij heeft daar geen verklaring voor en ziet dit als een leerpunt.

Tegenwerking bij zoektocht naar andere school

Verweerster heeft zich juist ingespannen om een passende andere school voor [ex-leerling] te vinden. Zij heeft daartoe een andere scholen benaderd en voorts door een arrangement voor [ex-leerling] aan te vragen bij het samenwerkingsverband ten behoeve van extra ondersteuning. Verweerster overweegt dat naar aanleiding van het informatieverzoek om de ondersteuningsbehoefte van [ex-leerling] aan te geven, deze scholen zelf besloten hebben dat zij niet konden voldoen aan die ondersteuningbehoefte. Volgens verweerster zouden klagers dit niet moeten zien als tegenwerking maar als een gezamenlijk belang.

Bovendien heeft verweerster geen enkel belang om een overplaatsing van [ex-leerling] tegen te werken. Hetgeen klagers daarvoor aanvoeren is daarom onjuist.

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie constateert dat klagers en verweerders een andere beleving hebben ten aanzien van het gedrag van [ex-leerling]. De school ervaart veel problemen, maar klagers zien deze niet in de mate zoals de school aangeeft. Zij vinden dat [ex-leerling] altijd aan het kortste eind trekt. Ten gevolge hiervan is de verhouding tussen de school en klagers verslechterd en was normale communicatie niet meer aan de orde.

De Commissie heeft niet kunnen vaststellen of er daadwerkelijk sprake was van pestgedrag ten opzichte van [ex-leerling]. Zij stelt wel vast dat er sprake is geweest van meerdere time-outs. Klagers zijn van deze time-outs op de hoogte gesteld en in het begin zijn daar ook gesprekken over geweest. Deze time-outs hebben echter voor de school geen aanleiding gegeven om een plan van aanpak op te stellen, zoals in het time-out protocol onder stap 5) opgenomen staat, terwijl klager daar wel melding van gemaakt heeft in zijn mail van 15 november 2022.

Time-out 5 buiten de klas

- Formulier invullen + in Parnassys.
- Gesprek kwaliteitsondersteuner-leerling.
- Klagers telefonisch informeren en uitnodigen voor gesprek (leerkracht-ouder-kwaliteitsondersteuner-leerling)

- Plan van aanpak met tijdsbestek en zichtbare doelen leerling. Getekend door alle partijen (klagers, leerling en leerkracht(en)).
- Notitie van bovenstaande in ParnasSys.

Onweersproken is dat het plan van aanpak, zoals in het protocol is opgenomen niet door de school is opgesteld. Evenals verweerder ziet de Commissie dit als een omissie. Zij heeft de indruk dat er slechts is geprobeerd om het gedrag van [ex-leerling] te begrenzen en dat er acties zijn ingezet om het gedrag van [ex-leerling] te verbeteren. In zoverre oordeelt de Commissie dat de school hierin tekort is geschoten.

Met betrekking tot het incident van 11 januari 2023 overweegt de Commissie het volgende. Ter zitting is door de leerkracht gemotiveerd uitgelegd dat het incident heeft plaatsgevonden op een dag waarop al meerdere incidenten hadden plaatsgevonden en het gedrag van [ex-leerling] de gehele dag als problematisch ervaren werd. Het incident was de druppel en daarom is de time-out ook gegeven en zijn klagers daarvan op de hoogte gesteld.

De Commissie overweegt dat door het niet juist toepassen van het protocol, de onvrede van de klagers is toegenomen. Indien het protocol wel juist was toegepast was, was de afhandeling van dit incident zeer waarschijnlijk ook anders verlopen. Nu er geen duidelijke aanwijzing is dat het incident waargenomen is door een volwassene en de weergave van het incident alleen afkomstig is van de leerlingen, was een time-out puur op grond van het incident onterecht geweest. Echter, omdat de time-out die dag het gevolg was van meerdere incidenten in de klas, die ieder op zich al een time-out rechtvaardigden, kon naar oordeel van de Commissie de time-out ook gegeven worden.

De Commissie oordeelt vervolgens dat, indien er op een eerder moment opvolging gegeven was aan het time-outprotocol, de afhandeling van het incident van 11 januari jl. ook anders verlopen zou zijn. Naar oordeel van de Commissie kan de afhandeling van het incident dan ook niet los gezien worden van het (niet) opvolgen van het protocol.

Communicatie

De Commissie stelt vast dat de communicatie rondom de maatregelen in de klas (bijvoorbeeld het alleen plaatsen van [ex-leerling]) aan de klagers tekort is geschoten. Zij begrijpt dat de gespannen relatie met de klagers daaraan ten grondslag lag, maar dat ontslaat een school niet van haar verplichting om klagers op de hoogte te stellen van hun handelen. Zij oordeelt dat de school hierin niet zorgvuldig heeft gehandeld.

Dreigementen

Klagers stellen dat zij de uitingen van de directeur over de zorg van [ex-leerling] hebben ervaren als dreigementen. De Commissie heeft niet vast kunnen stellen dat de directeur dreigementen geuit heeft naar de klagers. De handelwijze van de directeur acht zij niet klachtwaardig.

Racisme

De Commissie oordeelt dat klagers niet aannemelijk hebben gemaakt dat er sprake zou zijn van institutioneel racisme op de school. Zij vindt dit een zware beschuldiging, waar geen grond voor gevonden is.

Frustreren zoektocht andere school

De Commissie heeft niet kunnen constateren dat de school klagers heeft tegengewerkt in de zoektocht naar een andere school. Het feit dat verschillende scholen hebben aangegeven dat zij niet konden voorzien in de ondersteuningsbehoefte van [ex-leerling] betekent niet dat de school daarbij tegengewerkt zou hebben. Zij onderschrijft de reactie van verweerder dat de school daarin geen enkel belang zou dienen.

In hetgeen overigens nog schriftelijk en ter zitting is aangevoerd heeft de Commissie geen aanknopingspunten gevonden voor gegrondverklaring van deze klacht.

V. Het oordeel van de Commissie

De klachten ten aanzien van het opvolgen van het time-outprotocol en het opstellen van een handelingsplan gegrond.

De klachten ten aanzien van de communicatie; gegrond.

Voor het overige ongegrond.

VI. Aanbeveling aan het bevoegd gezag

- De Commissie adviseert ten aanzien van de communicatie: Als communiceren moeilijk wordt door een verstoorde relatie is het van belang toch zorgvuldig te blijven.
- De Commissie beveelt aan dat er altijd afstemming moet zijn op de handelingsplanning.

Aldus vastgesteld op 7 maart 2023 door mr. H.C. Naves, voorzitter, J. van Tongeren en E. Schippers, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.C. Gröllers als secretaris.